

Sygn. akt III AUa 238/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Marcjanna Górską SA Elżbieta Gawda (spr.)
Protokolant: sekr. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 r. w Lublinie

sprawy J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy J. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 7 stycznia 2013 r. sygn. akt VIII U 1698/12

oddala apelację.

III AUa 238/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie wnioskodawcy J. W. od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. odmawiającej prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

Wnioskodawca J. W. ur. dnia (...) złożył w dniu 17 października 2011 r. do pozwanego organu rentowego wniosek o emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca w okresie aktywności zawodowej był zatrudniony;

- od 1 września 1967 r. do 23 maja 1970 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), jako posadzkarz,

- od 1 czerwca 1970 r. do 13 września 1977 r. w Ł. Przedsiębiorstwie Budowlanym, jako posadzkarz,

- od 1 marca 1978 r. do 31 grudnia 1993 r. w Ł. Przedsiębiorstwie Budowlanym jako posadzkarz. Ponadto od 18 maja 1994 r. do 28 listopada 1996 r. J. W. prowadził własną działalność gospodarczą pod nazwą „Układanie glazury i terakoty”. W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą - pracą na stanowisku glazurnika – rozpoznano u niego chorobę zawodową: „zapalenie skóry rąk pochodzenia zawodowego z wtórną alergizacją”. Od dnia 6 września 1999 r. wnioskodawca jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Organ rentowy ustalił staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze 26 lat i 2 miesięcy, przy czym nie uwzględnił żadnego okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił, że z akt osobowych wnioskodawcy wynika, iż ukończył on w dniu 21 czerwca 1969 r. (...) Szkołę Zawodową dla Pracujących (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w G. w zawodzie posadzkarskim. Po ukończeniu praktycznej nauki zawodu pozostawał w zatrudnieniu w tym przedsiębiorstwie do 23 maja 1973 r., wykonując pracę posadzkarza (układanie glazury i terakoty). Następnie podjął zatrudnienie od 1 czerwca 1970 r. w Ł. Przedsiębiorstwie Budowlanym również jako posadzkarz. W czasie tego zatrudnienia od 18 lutego 1971 r. do 15 grudnia 1972 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po złożeniu praktycznego egzaminu uzyskał zaświadczenie kwalifikacyjne w zawodzie układacz posadzek. Był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy do 13 września 1977 r., kiedy to stosunek pracy został rozwiązany w związku z porzuceniem pracy.

Ponownie w tym samym przedsiębiorstwie był zatrudniony w okresie od

1 marca 1978 r. do 31 grudnia 1993 r. na stanowisku posadzkarza. Od 29 września 1981 r. do 12 czerwca 1982 r. pracował jako glazurnik na budowie Stacji Obsługi (...) w D. w ramach współpracy międzynarodowej.

J. W. układał glazurę i terakotę na obiektach budowanych przez (...) Przedsiębiorstwo Budowlane. Praca wykonywana była w budynkach przemysłowych i mieszkalnych. Do obowiązków wnioskodawcy należało przygotowanie mieszanek cementu oraz kleju, pasowanie i docinanie płytek oraz ich układanie na zaprawie cementowej lub kleju. Wszystkie czynności wykonywane były ręcznie. Podczas przygotowywania mieszanek kleju i cementu unosił się pył. W przypadku układania glazury w obiektach przemysłowych prace wykonywane były na wysokości.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.).

W świetle art. 184 ust. 1 i 2 cyt. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, a ponadto nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem rozwiążali stosunek pracy.

Warunkiem uzyskania prawa do emerytury jest ponadto wykazanie przez ubezpieczonego, w myśl § 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia, iż ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wymienionej w wykazie A stanowiącym załącznik do powołanego rozporządzenia. Praca w szczególnych warunkach musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W ocenie Sądu Okręgowego nie budzi wątpliwości fakt, że J. W. w okresie całego zatrudnienia wykonywał prace posadzkarza – glazurnika. Ten rodzaj pracy potwierdzili zgodnie przesłuchani w sprawie świadkowie G. L. i R. W. jak i wnioskodawca.

Praca posadzkarza – glazurnika wykonywana w czasie zatrudnienia w przedsiębiorstwie świadczącym usługi budowlane daje podstawę do powiązania z branżą materiałów budowlanych i budownictwem, jednakże ten rodzaj pracy nie został wymieniony ani w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. dziale V „w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” ani też w resortowym zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.Urz. z 1983 r. nr 3, poz. 6).

Wnioskodawca podnosił, że czynności posadzkarza – glazurnika wykonywał w warunkach szkodliwych dla zdrowia (kontakt z pyłem cementowym) co spowodowało chorobę zawodową. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność ta nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż decydujące jest to czy rodzaj lub charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy można zakwalifikować pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A lub B stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., III UK 86/11, Lex nr 1215157, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2012 r., III AUa 222/12, Lex nr 1171355, wyrok SN z 23 lutego 2010 r., II UK 188/09, Lex nr 590237).

Odnosząc się do zarzutu zawartego w odwołaniu, że ubezpieczony wykonywał prace na stanowisku posadzkarz – płytkarz wymienionym w resortowym wykazie stanowisk do działu III wykazu C cyt. rozporządzenia Sąd Okręgowy zważył, że wykaz C został skreślony z dniem 7 czerwca 1996 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 maja 1996 r. (Dz. U. nr 63, poz. 292), a ponadto wymieniał prace w szczególnych warunkach i na stanowiskach pracy o szczególnym charakterze na których zatrudnienie uprawniało do wzrostu emerytury lub renty.

Sąd Okręgowy zważył, że praca na stanowiskach wymienionych w wykazie C załącznika do cyt. rozporządzenia nie stanowi przesłanki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdyż przepis § 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia stanowi, że prawo do emerytury w niższym wieku nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (por. wyrok SN z 6 maja 2004 r. II UK 344/03, OSNP 2004/23/407 i wyrok SN z 30 listopada 2000 r. II UKN 93/00, OSNP 2002/14/337).

W ocenie Sądu Okręgowego J. W. nie spełnia warunku co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, a tym samym brak jest podstaw do przyznania emerytury określonej w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

- 1) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie z jakich przyczyn wskazywane przez skarżącego zarządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 10 stycznia 1991 r. nie znajduje zastosowania w sprawie, mimo że nie zostało uchylone i wymienia stanowisko posadzkarz-płytkarz;
- 2) naruszenie § 1, 2 i 3 zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w zw. z § 1 ust. 2 i § 18 cyt. rozporządzenia Rady ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. poprzez jego niezastosowanie;
- 3) naruszenie § 1 i 2 zarządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 26 sierpnia 1988 r. w zw. z § 1 ust. 2 i § 18 cyt. rozporządzenia Rady ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. poprzez jego niezastosowanie;

4) naruszenie art. 184 ust. 1 i 2 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Powołując powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie J. W. prawa do emerytury ewentualnie o ustalenie, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w okresie od 1 września 1967 r. do 23 maja 1970 r., od 1 czerwca 1970 r. do 13 września 1977 r., od 1 marca 1978 r. do 4 września 1988 r. oraz od 18 maja 1994 r. do 28 listopada 1996 r. i nabył prawo do wzrostu emerytury.

Apelujący wywodził, że nabył prawo do emerytury na podstawie wykazu C przed wejściem w życie rozporządzenia z dnia 21 maja 1996 r. zmieniającego rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r. W tej sytuacji późniejsze uchylene wykazu C, zgodnie z zasadą ochrony praw nabytych (art. 2 Konstytucji) nie wywiera wpływu na jego sytuację prawną. Nadto zarządzenia resortowe wymienione w apelacji zaliczają pracę wnioskodawcy do prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

Z tych względów skarżący uznawał apelację za uzasadnioną.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości zarówno ustalenia faktyczne jak i wywody prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Zarzuty apelacji nie są trafne. Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., gdyż wbrew twierdzeniom apelującego zarówno wskazał jak i wyjaśnił podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Wnioskodawca ubiegał się o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W sprawie niniejszej znajduje zatem zastosowanie art. 184 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS jak i cyt. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Z treści art. 184 ust. 1 pkt 2 wynika, iż w zakresie okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odsyła do przepisów dotychczasowych, zatem do przepisów cyt. rozporządzenia. Z treści § 4 ust. 1 tegoż rozporządzenia wynika, że pracownik nabywa prawo do emerytury, jeżeli wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A.

Wykaz A zawiera prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego i w żadnej z branż nie wymienia pracy posadzkarza-glazurnika. Słusznie zatem Sąd Okręgowy zważył, że wnioskodawca, który całe swoje życie zawodowe pracował jako posadzkarz-glazurnik nie może nabyć prawa do emerytury.

Akty resortowe powołane w apelacji jedynie porządkują i uściślają prace wymienione w rozporządzeniu, ale nie mogą pozostawać z nim w sprzeczności. Źródłem prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach jest ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS jak i cyt. rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa - art. 87 Konstytucji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r. I UK 403/11 LEX nr 1214549). Skoro praca wykonywana przez wnioskodawcę nie jest wymieniona w wykazie A stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia to skarżący, nie może nabyć prawa do emerytury, gdyż nie przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Błędne jest stanowisko skarżącego, iż nabył on prawo do emerytury na podstawie wykazu C, stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia. Wykaz C, uchylony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 maja 1996 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 63, poz. 292), wymieniał prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawniało do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej a nie do nabycia prawa do emerytury.

Żądanie zawarte w apelacji ustalenia prawa do wzrostu emerytury nie może być rozpoznane, gdyż stosowanie do treści art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok wydany przez Sąd Okręgowy jest prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami, zaś apelacja wnioskodawcy jako całkowicie bezzasadna podlega oddaleniu w trybie art. 385 k.p.c.